

Utbildningsinspektion i Polhemsgymnasiet

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan

Polhemsgymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	938

Utbildningarna vid Polhemsgymnasiet omfattar Naturvetenskapsprogrammet (NV) med inriktningarna Naturvetenskap samt Matematik och datavetenskap, Samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med inriktningarna Ekonomi och Samhällsvetenskap samt Teknikprogrammet (TE) med den lokala inriktningen Industriell design. För närvarande tar skolan in fyra klasser till vardera Natur- respektive Samhällsvetenskapsprogrammet och två klasser till Teknikprogrammet.

Skolan är mycket populär med ett högt antal sökande och höga intagningspoäng. Eleverna kommer huvudsakligen från Göteborg men även från övriga kommuner (cirka 15 procent av eleverna) inom göteborgsregionen. Fördelningen mellan flickor och pojkar är någorlunda jämn men med något fler flickor och andelen elever med invandrarbakgrund är omkring en femtedel.

Skolan har ett omfattande internationellt samarbete med olika länder och deltar i olika EU-program för internationellt utbyte. Skolan har samarbetspartners inom universitet, högskola och näringsliv.

Skolan är belägen på Lindholmen, Norra Älvstranden, tillsammans med flera andra gymnasieskolor. En viktig faktor för skolans ekonomi är att skolan säljer utbildning, framför allt inom naturvetenskapliga ämnen, till andra kommunala gymnasieskolor men även till Liber/Hermods och Studium. I gengäld köper skolan undervisning i idrott och hälsa från en annan gymnasieskola i området och sambrukar ett bibliotek med områdets övriga skolor och allmänheten.

Genomförandet av inspektionen i Polhemsgymnasiet

Skolverket sände den 24 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Polhemsgymnasiet har bestått av undervisningsråden Tomas Erlandsson och Thomas Nilsson. Besök i Polhemsgymnasiet genomfördes den 16–18 november 2004.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

För gymnasieskolorna upprättas även en sammanfattande rapport där övergripande förbättrings- och kritikområden tas upp. Skolrapporten bör därför alltid läsas ihop med gymnasierapporten.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Polhemsgymnasiet, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

Vid Polhemsgymnasiet genomfördes intervjuer med skolledningen, lärare och annan personal samt elever. Besök gjordes på ett antal lektioner i olika ämnen och lokaler och utrustning inspekterades bland annat genom särskilda besök på ämnesinstitutionerna.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit Göteborgs kommuns eget kvalitetsarbete med balanserad kvalitetsredovisning, kallad Balansen, där alla kommunala och några fristående gymnasieskolor deltar.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Vid Polhemsgymnasiet visar såväl intervjuer som verksamhetsbesök att eleverna känner till demokratins former och principer. Elever uppfattar vikten av att kunna och vilja påverka och anger klassråd, elevråd och kursråd samt skolkonferensen som viktiga samverkansorgan. Polhemsgymnasiets elever känner dessutom till strukturen för att påverka med demokratiska former. Frågor som uppkommer i klassråden tas upp vid elevrådets stormöten och därefter sker det en återrapportering till varje klass. Elevrådets styrelse deltar också i skolkonferensen och har då i uppgift att lämna rapport från elevrådets möten.

Att påverka undervisningens form och innehåll är centrala delar för de elever inspektörerna intervjuar, vilket bekräftas av besök i verksamheten. Vid de lektioner inspektörerna besöker finns det ett demokratiskt förhållningssätt mellan lärare och elever. Lektioner är dessutom planerade för att få ett elevaktivt deltagande och det förs ofta resonemang om såväl form som innehåll i undervisningen.

I intervjuer med lärare i arbetslag framkommer att elever under planerade former, vid kursråden, mer kommer med förslag på vad som skall ingå i kursen än på hur undervisningen pedagogiskt skall genomföras.

Vid tillfället för inspektionen är skolmåltiderna en viktig fråga. Skolmåltiderna ligger på entreprenad med ett avtal som utbildningsnämnden tecknat för alla gymnasieskolorna i området. Elever upplever att restaurangen är underdimensionerad vilket medför att det blir stökigt i lokalen och de vill kunna påverka restaurangens meny. Det fanns tidigare ett så kallat matråd, som hade i uppgift att föra elevernas talan med restaurangens ägare. Matrådet finns inte längre, eftersom eleverna upplever att det inte fyller någon funktion. Motparten lyssnar inte. Eleverna och rektorn har därför tillsammans genomfört en enkätundersökning vilket har resulterat i förslag om hur verksamheten kan förbättras. Elevrådet har dessutom uppvaktat kommunalrådet med ansvar för skolfrågor i ärendet. Eleverna menar att de blev lyssnade till, liksom vid ett tidigare tillfälle då de uppvaktade kommunalrådet i ett annat ärende. Vid det tillfället framförde eleverna sin negativa inställning till flexibelt sportlov.

Att Polhemsgymnasiets elever tar ansvar för sina studier kommer till uttryck på flera sätt, inte minst via elevernas studieresultat. Besök i verksamheten visar att eleverna har intresse och lust för skolarbetet. Eleverna visar en ambition att nå såväl fakta och förståelse som färdighet och förtrogenhet i sina kunskaper. De är också påtagligt intresserade av att diskutera både med varandra och med läraren för att lösa uppgifter.

Intervjuer visar att eleverna är väldigt resultat- och betygsmedvetna. I sammanhanget menar skolans elevvårdsteam att det finns elever på skolan som går program som ”de inte riktigt mäktar med” och att detta framkallar negativ stress hos dessa elever.

Det finns respekt och tolerans för andras egenvärde och människors lika värde i Polhemsgymnasiet som också innefattar människor i andra länder och världsdelar. Intervjuer visar att skolans stora, och i verksamheten förankrade, internationaliseringsarbete bidrar till elevernas ökade förståelse och respekt för andra människors villkor i livet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultaten av skolans arbete med normer och värden är mycket goda.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Vid Polhemsgymnasiet är huvuddelen av eleverna mycket målinriktade och studiemotiverade. De känner till målen för den studieväg de valt och visar stort engagemang för sina studier.

Enligt kommunens egen statistik över medelvärden för slutbetyg våren 2004 ligger Polhemsgymnasiets medelvärde över kommunens för både NV och TE medan medelvärdet för SP ligger något under. Bara en gymnasieskola (Hvitfeldtska) har ett högre sammanlagt medelvärde.

I skolans kvalitetsredovisning för år 2003 framgår att skolan haft som mål inför läsåret 2002/03 att höja betygsmedelvärdet samt att andelen elever som 2003 lämnar skolan med slutbetyg skall öka jämfört med året innan. Enligt redovisad statistik har båda målen nåtts. För år 2004 är resultaten fortsatt höga. Medelbetyget blev något lägre men andelen elever med slutbetyg ökade.

Det råder stor samstämmighet i intervjuerna om att Polhemsgymnasiet når mycket goda resultat med sina elever.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans elever når mycket goda kunskapsresultat.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Vid Polhemsgymnasiet finns det formella samverkansorgan och former för samverkan med eleverna. Det pågår en aktiv och medveten satsning för att eleverna skall utveckla normer och värden i enlighet med målen i 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94).

Varje klass håller klassråd, på schemalagd tid, varje vecka. Skolan ser elevrådsarbetet som viktigt och två representanter per klass rekryteras. Elevrådsrepresentanterna får dessutom skriva på ett kontrakt som innebär att de är medvetna om såväl arbetsuppgifter som att de måste gå en utbildning som hålls av en elevorganisation. Elevrådrepresentanter framhåller vikten av att skolan ger elevföreträdare ersättning för de delar av utbildningen de gått miste om på grund av sina uppdrag. Elevrådets styrelse sammanträder på schemalagd tid, varje onsdag klockan 15–16. Vidare är elevrådets styrelse kallad till Polhemsgymnasiets skolkonferens tre gånger per termin. De har då i uppdrag att lämna rapport om elevrådets arbete.

För att eleverna skall få större möjlighet att påverka undervisningen deltar de i kursråd. Skolans mål är att öka elevernas engagemang och intresse för undervisningen. Kursrådsplaneringen protokollförs och innefattar såväl läromedel och vilka moment som kommer att behandlas som arbetsmetoder och på vilka sätt utvärdering av måluppfyllelse kommer att ske. I intervjuer med lärare från de olika programmen framkommer en samstämmig bild av trevliga och ambitiösa elever som det är lätt att komma överens med. Verksamhetsbesök och intervjuer med elever visar att de överlag känner sig respekterade av lärarna och att de erbjuds möjligheter att påverka, såväl formellt som direkt.

I Polhemsgymnasiet finns det en handlingsplan mot kränkande behandling. I planen är begreppen mobbning och kränkande behandling diffust definierade och kränkningar som kan uppstå mellan personal och elever behandlas inte alls.

Ett väl utvecklat handlingsprogram ger förutsättningar för att upptäcka kränkande behandling i ett tidigt skede och förbättra den psykosociala miljön.

Samtliga i verksamheten informeras dagligen via skolans intern-tv om att ingen i skolan skall behöva bli utsatt för någon form av kränkande eller förnedrande behandling. Skolans handlingsplan finns anslagen i samtliga arbets- och personalrum. Mobbning och kränkande behandling tas upp till diskussion med varje enskild elev vid de obligatoriska utvecklingssamtalen. Intervjuer med personal och elever visar dock, även om kränkande behandling är ovanligt i Polhemsgymnasiet, att själva handlingsplanen inte är känd hos samtliga i verksamheten. Detta bekräftas av en elevintervju där det framkommer att ”någon känner någon” som blivit utsatt för kränkande behandling. Det framkom också att eleven ifråga inte visste vart han skulle vända sig med sitt problem.

Samtliga elever har tillgång till skolhälsovård. Någon av de två skolsköterskorna med sammanlagt 1,5 tjänst finns på skolan varje dag mellan klockan 8 och 16. Förutom både öppen och bokad mottagning för eleverna deltar skolsköterskorna, tillsammans med kurator och rektorer, i skolans elevhälsoteam som sammanträder en halv timme varje måndag förmiddag samt vid elevvårdskonferenser (EVK) när de är berörda. Skolsköterskorna genomför hälsosamtal med samtliga elever i årskurs 1 samt är, liksom kuratorn, med vid samtliga klasskonferenser. Skolan har också tillgång till skolläkare 3 timmar per vecka.

I intervjuer med skolans elevhälsoteam framkommer att stress är ett stort problem på skolan, vilket också belyses i avsnitt 1. De menar att det också för vissa elever kan leda till psykisk ohälsa.

Skolan arbetar på flera sätt för att uppnå de nationella hälsomålen. Målet är att främja en mer positiv attityd hos elevernas till exempelvis motion, livsstil samt kost och hälsa. Planerade aktiviteter sker genom ämnet idrott och hälsa, skolsköterskornas hälsosamtal samt via skolans idrottsförening och deras gemensamt anordnade aktiviteter.

I ”Balansen” framkommer dock att eleverna vid Polhemsgymnasiet inte är lika nöjda med skolans övergripande hälsoarbete som en genomsnittselev i de kommunala gymnasieskolorna i Göteborg.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetsmiljön är god och att delaktigheten fungerar väl vid skolan. Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling behöver utvecklas ytterligare. I programmet är bland annat begreppet kränkande behandling diffust beskrivet och kränkningar som kan uppstå mellan personal och elever behandlas inte alls.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om poängplan och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I samband med inspektionen av Polhemsgymnasiet har inspektörerna efterfrågat utbildningsnämndens beslut om att inrätta den lokala inriktningen Industriell design vid skolan och om kompletterande mål för denna inriktning. Några sådana beslut har inte redovisats för inspektörerna. Detta behandlas ytterligare i den sammanfattande gymnasierapporten.

Polhemsgymnasiet har inte presenterat någon lokal arbetsplan men väl en verksamhetsplan och en verksamhetsöversikt. Med dessa dokument och skolans kvalitetsredovisning som grund kan inspektörerna se att skolan strävar efter att mål- och resultatstyra verksamheten.

Av insända dokument och av intervjuer på skolan framgår att det pågår ett arbete med lokala bearbetningar av de nationella kursplanemålen. Det finns sådana bearbetningar för vissa kurser men inte för alla.

Skolan har redovisat poängplaner för de olika studievägarna. Dessa omfattar 2 500 gymnasiepoäng med undantag för den lokala inriktningen Industriell design som har 2 550 poäng. Eleverna erbjuds individuella val om 300 poäng.

Utvecklingssamtal genomförs med den individuella studieplanen som grund och omyndiga elevers föräldrar erbjuds motsvarande information. Vid besöket på skolan var inte all tillgänglig information inlagd i de individuella studieplanerna men enligt uppgift kompletterades dessa i omedelbar anslutning till besöket.

Vid de genomförda lektionsbesöken fann inspektörerna i huvudsak intressanta och väl genomförda lektioner. Åtskilliga prov gavs på varierade arbetssätt och kontakten mellan lärare och elever var både respekt- och tillitsfull.

Inspektörerna har jämfört sammanställningar av elevers resultat på nationella prov med satta betyg på motsvarande kurser. Det är avsevärt mycket vanligare att elever får högre kursbetyg än betyget på motsvarande nationellt prov, än motsatsen. Det är mycket lätt att hitta elever med betyget Icke godkänd på det nationella provet som sedan fått Godkänd som kursbetyg medan det motsatta förhållandet inte tycks finnas, utom i något enstaka fall. Elever uppger att vissa lärare endast tar hänsyn till de nationella proven när de höjer det tilltänkta betyget. Skolledningen uppger att någon systematisk kvalitetskontroll av betygssättningen inte tidigare genomförts vare sig på skolan eller av förvaltningen. Enligt uppgift har nu ett sådant arbete inletts.

Av samlad betygsstatistik framgår att inga elever i avgångsklasserna lämnade skolan med reducerat eller specialutformat program våren 2004. Enligt skolläringen följer några få elever, av olika skäl, för närvarande ett individuellt specialutformat program. Frågan om individuella specialutformade program behandlas i den sammanfattande gymnasierapporten.

Av eleverna vid skolan finns ett relativt litet antal elever i behov av särskilt stöd. Dessa elever, men även elever som skulle kunna behöva läsa svenska som andraspråk, följer den lokala kursen språklig medvetenhet som omfattar 100 poäng. Kursen utformas individuellt för eleverna. Läraren i kursen, som har specialpedagogisk utbildning, anser sig kunna ge stöd till de elever som behöver stöd. Ibland kan det dock hända att någon elev får vänta på sitt stöd en tid. Åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten och undervisningen fungerar mycket väl. Det är viktigt att det påbörjade arbetet med kvalitetssäkring av skolans betygssättning fortsätter. Poängplanen för den lokala inriktningen Industriell design omfattar 2 550 poäng. Enligt inspektörernas bedömning måste skolan erbjuda ett fullständigt program om 2 500 poäng. Inget hindrar dock att eleverna frivilligt får läsa ytterligare kurser genom att välja att läsa ett utökat program.

Skolans sätt att använda den lokala kursen språklig medvetenhet, 100 poäng, för att ge elever som egentligen behöver svenska som andraspråk och elever i behov av särskilt stöd relevant undervisning, måste ses över. Se vidare avsnitt 6.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Utbildningsnämnden har ansvaret för gymnasieskolan. I ledningen av utbildningsförvaltningen finns en skolchef. I förvaltningsledningen (strategiska ledningsgruppen) ingår också ekonomischef, personalchef, planeringschef, teknisk chef, utvecklingschef med flera. Skolchefen och utvecklingschefen har sedan något år gjort verksamhetsbesök i de olika gymnasieskolorna. För samarbetet mellan de olika gymnasieskolorna på Norra Älvstranden finns ett samarbetsorgan som kallas Älvis och där verksamhetscheferna ingår.

Vid besöket i november hade Polhemsgymnasiet en rektor och två studierektorer. Från och med den 1 januari 2005 har skolan en verksamhetschef (tillika rektor) och tre rektorer som ansvarar för var sitt av programmen NV, TE respektive SP.

Anledningen till förändringen beror på en tidigare ansträngd situation för skolledarna med hög arbetsbelastning, många och spridda arbetsuppgifter och litet

utrymme för pedagogiskt ledarskap. Dessutom torde, som uppgavs i en av intervjuerna, förändringen ha inneburit ”att organisationen anpassats efter verkligheten”, eftersom de tidigare studierektorer utförde en hel del rektorsuppgifter. Skolverket väljer att inte behandla de eventuella avvikelser från bestämmelserna som den tidigare organisationen kan ha inneburit.

Grundtanken med den nya organisationen är att ansvaret inom ledningen fördelas utifrån kärn- respektive stödverksamhet. Kärnverksamheten med undervisning, elever och lärare, sköts av rektorerna. Rektorerna har också hand om det pedagogiska ledarskapet. Verksamhetschefen ansvarar för all stödverksamhet som elevhälsovård, skolrestaurang, lokaler och andra tjänster som inte är rent pedagogiska. Verksamhetschefen har ett övergripande ekonomiskt ansvar och fördelar så kallade pedagogiska budgetar. I dessa finns pengar till lärarlöner, läromedel och förbrukningsmaterial.

Den kommunala skolplanen innehåller de mål och riktlinjer som Göteborgs kommun prioriterat och fastställt skall gälla för skolan. I utbildningsnämndens årliga budget fördjupas och konkretiseras dessa prioriterade målområdena. Skolplanen och budgeten kompletteras med skolans lokala planer som beskriver hur man organiserat verksamheten för att uppnå målen för utbildningen.

Skolan upprättar årligen en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I skolans kvalitetsredovisning redovisar skolan de övergripande mål och effektmål som finns formulerade i utbildningsnämndens årliga budgethandling. Som underlag till de uppföljningar och utvärderingar, som redovisas i kvalitetsredovisningen under varje målområde, ligger statistik och resultat från ”Balansen”.

Enligt skolledarna erbjuds varje elev den garanterade undervisningstiden på 2 180 timmar (NV och SP) respektive 2 430 timmar (TE). Uppföljning av detta kan ske i elevregistreringssystemet ”Gerda”. Enligt skolledningen görs dock inte detta. Vid flera av de genomförda intervjuerna redovisades osäkerhet om eleverna verkligen erbjuds den undervisningstid de är berättigade till. Skolan kan inte redovisa hur den har kontroll på att varje elev verkligen erbjuds den garanterade undervisningstiden.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan nu fått en förstärkt ledningsorganisation och att denna organisation är bättre anpassad till den bedrivna verksamheten än vad den tidigare organisationen var.

Skolan har inte visat att varje elev erbjuds den garanterade undervisningstiden, vilket inte är tillfredsställande.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Gymnasieskolan i Göteborgs kommun erbjuder ett brett utbud av nationella program. I Polhemsgymnasiet har eleverna tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som förutsätts i skollagens bestämmelser. Eleverna vid samtliga tre program på skolan har tillgång till ett stort utbud av individuella kurser, varav ett antal är garanterade att starta. En bra schemaläggning bidrar också till att det individuella valet är tillgängligt för elever från samtliga tre program på skolan.

Som språkval erbjuds eleverna många valmöjligheter. Undervisning utöver andra språk än svenska, engelska, franska, tyska, italienska och spanska, som erbjuds vid den egna skolan, anordnas i kommunen om antalet elever som önskar läsa språket uppgår till minst fem. Samarbete sker med andra gymnasieskolor för att öka elevernas valmöjligheter.

Enligt uppgift använder skolan elva lokala kurser under läsåret 2004/05. Skolans kurser återfinns i kommunens sammanställning av kursplaner för lokala kurser. De lokala kurserna kommer att behandlas och bedömas i den sammanfattande gymnasierapporten. Som exempel från Polhemsgymnasiet kan dock nämnas kursen språklig medvetenhet 100 poäng som bedöms vara stöd i svenska vilket skall organiseras på annat sätt. Elever har möjlighet att läsa svenska som andraspråk på "vanligt" sätt men väljer ofta hellre att följa kursen språklig medvetenhet.

Polhemsgymnasiet är fysiskt anpassat för att ta emot fysiskt funktionshindrade elever. Elever med andra funktionshinder erbjuds stöd, t.ex. har hjälpmedel såsom datorprogram och så kallade daisyspelare köpts in, för att ge ett bättre stöd till elever med olika läs- och skrivsvårigheter.

Enligt elevintervjuer anmodas elever att köpa egna miniräknare. För elever på NV förordas räknare som kostar cirka 900 kronor. De bedöms som nödvändiga för utbildningen och det finns som regel inte möjlighet att låna sådana räknare på skolan.

Information om skolans utbildningar sker förutom via kommunens utbildningskatalog också via skolans webbplats och egna broschyrer. Under hösten före gymnasievalet arrangeras en utbildningsmäss för samtliga elever i årskurs 9 i Göteborgs kommun och samverkansområdet som omfattar 13 kommuner i

Göteborgsregionen (GR). Från och med läsåret 2000/01 kan eleverna fritt söka skola inom hela regionen och det finns inte längre några geografiska kopplingar mellan grund- och gymnasieskolorna. På mässan finns de flesta av de kommunala och fristående gymnasieskolorna inom regionen representerade. Alla elever i årskurs 9 får besöka en gymnasieskola under "niornas dag". På "öppna hus" som arrangeras under kvällar och helger är oftast föräldrarna med.

En förändrad studie- och yrkesvägledningsorganisation infördes under 2003. Ett gemensamt Vägledningscentrum inrättades som innebär att studie- och yrkesvägledarna som tidigare varit anställda i de olika gymnasieskolorna gick över till centrat. Arbetet fördelas nu mellan viss tid i Vägledningscentrum medan huvuddelen är förlagd till respektive gymnasieskola. En beskrivning av Vägledningscentrum finns i den sammanfattande gymnasierapporten.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till pedagogisk verksamhet och utbildning är mycket god.

Inspektörerna bedömer att ett antal av de lokala kursplanerna uppvisar brister och hänvisar till den genomgång av lokala kurser som finns i den sammanfattande gymnasierapporten.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Vid Polhemsgymnasiet är lärarna väl utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolans lokaler, utrustning och övriga läromedel håller mycket god standard. Några i personalen uttrycker att det finns brister när det gäller tillgången på grupprum. Inspektörerna uppfattar att skolans institutioner, inte minst de naturvetenskapliga, är mycket väl utrustade.

Personalen erbjuds kompetensutveckling. Skolledningen håller på att lägga upp individuella kompetensutvecklingsplaner. Dessa skall omfatta de kommande tre till fyra åren.

Liksom i flertalet av gymnasieskolorna i Göteborgs kommun har personalen vid Polhemsgymnasiet en hög medelålder. Bland annat av den anledningen pågår ett arbete vid utbildningsförvaltningen med att ta fram en personalförsörjningsplan.

Den resursfördelningsmodell som tillämpas för gymnasieskolan i Göteborg har något som kommunen kallar ett socioekonomiskt index. Detta innebär att vissa skolor får mer i ersättning än andra med anledning av att deras elever förväntas behöva mer resurser, t.ex. i form av stöd eller mindre grupper.

Enligt uppgift får Polhemsgymnasiet i princip inte några resurser utifrån det socioekonomiska indexet. Ersättningen till skolorna bygger också på antalet

elever vilket innebär att förändringar av antalet elever påverkar skolornas intäkter.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det vid skolan överlag finns goda förutsättningar för att eleverna skall kunna nå målen.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Polhemsgymnasiet övergripande är av mycket god kvalitet. Skolans resurser i form av välutbildad personal, bra lokaler och utrustning samt mycket studiemotiverade elever bidrar till skolans goda resultat.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- handlingsprogrammet mot kränkande behandling,
- skolans utbildningar måste anordnas så att de, för de elever som önskar det, avslutas som en fullständig gymnasieutbildning efter 2 500 gymnasiepoäng samt
- kvalitetssäkringen av betygssättningen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Skolan kan inte redovisa hur varje elev har erbjudits den garanterade undervisningstiden (5 kap. 4 d § skollagen och 1 kap. 11 § gymnasieförordningen).
- Den lokala kursen språklig medvetenhet ersätter stödundervisning samt kurs i kärnämnet svenska som andraspråk (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Datum	Ort
2005-09-06	Göteborg

Tomas Erlandsson
Thomas Nilsson